

## प्राक्कथन

सामाजिक अभियान या विकास सहायता: गैससको भूमिकामाथि प्रश्नलाई नेपाली भाषामा आम नेपाली पाठकसामु प्रस्तुत गर्न पाउनु मेरो लागि हर्षको कुरा हो । मैले नेपालमा सिकेको कुरालाई मलाई सिकाए कै मानिसहरू माझ प्रस्तुत गर्ने मेरो अभिलाषा पुरानै हो ।

हुनलाई जापानी भाषामा यो पुस्तकको प्रकाशन नोभेम्बर २००२ मा गरिएको थियो । चार वर्षभन्दा बढी समय बितिसकेको छ अहिले । तथापि यस पुस्तकमा उठाइएका विषयहरू वर्तमान नेपाली सन्दर्भमा अझ महत्त्वपूर्ण लाग्छन् । मुक्त कर्मैयाहरू जमिनको लागि सङ्घर्षरत् भएकोले मात्र यो सान्दर्भिक भएको होइन । सँगै 'गैससको भूमिकामाथि प्रश्न' गर्नुपर्ने अवस्था नयाँ नेपाल निर्माण गर्ने प्रतिबद्धता र परिवर्तित राजनीतिक सन्दर्भमा अझ टड्कारो देखिएको छ । यो पुस्तकले नेपाली पाठकहरूलाई गैसस, अन्तर्राष्ट्रिय गैसस, साभेदार संस्थाहरूको भूमिका एवं राज्य र राजनीतिसँग उनीहरूको सम्बन्धलाई गम्भीरतापूर्वक घोट्लिन सघायो भने म निकै खुसी हुने छु ।

नेपालीमा यो पुस्तक निस्कने प्रक्रियामा म धेरै व्यक्तिहरूप्रति आभारी छु । मेरो जापानी मूल पाठबाट नेपालीमा अनुवाद गर्ने आनी बज्राचार्य र नेपाल इन्भाइरोमेन्टल एण्ड कल्चरर रिसर्च इन्स्टिच्यूटमा आवद्ध अन्य सहयोगीप्रति म कृतज्ञ छु । साथै स्वर्गीय रोहेई ताकाचु र उनको समूहप्रति गुणग्राही छु जसले पहिलो नेपाली

अनुवाद र जापानी मूल लेखनवीच तुलना गर्नु भयो र नेपाली अनुवादलाई पुनः परिस्कृत गर्न सघाउनु भयो । मलाई दुःख छ उहाँ जीवितै भएको समयमा यो पुस्तक प्रकाशन गर्न सकिएन । तथापि उहाँको आत्माको चीर शान्तिको कामना गर्दै ढिलै भए पनि यो पुस्तक प्रकाशन हुन सकेकोमा उहाँप्रति म पुनः आभारी छु । नेपाली अनुवादको लागि निकै विस्तृत र उत्कृष्ट परिचय लेखेकोमा प्राध्यापक तात्सुरो फुजिकुराप्रति मेरो सादुभाव छ । तात्सुरो विगत दस वर्षदेखि मेरो निजी जीवन र व्यवसायिक कामसँग नजिकबाट परिचित हुनुहुन्छ, नै, साथै कमैयाहरूको सवाल र उनीहरूको मुक्तिको आन्दोलनमा समेत उहाँ निकै सक्रिय हुनुहुन्छ भनेर यहाँ उल्लेख गर्न सान्दर्भिक ठान्छु । म यस पुस्तकको लागि हार्दिकतापूर्वक दुई शब्द लेखेकोमा सुरेश ढकाललाई धन्यावाद दिन्छु, साथै स्पेसले कमैयासम्बन्धी अध्ययन गरेपछि, प्रकाशन गरिएको पुस्तक *इस्युज एण्ड एक्सपेरियन्सेस : कमैया सिस्टम, कनरा आन्दोलन एण्ड थारूज इन बर्दिया*को अनुसन्धानको क्रममा पनि उहाँको योगदान सराहनायोग्य थियो । यस पुस्तकले कमैयासम्बन्धी मेरो ज्ञान माभने कार्यलाई धेरै सघाएको थियो ।

मार्टिन चौतारी जस्तो विश्वासनीय संस्थाको सहयोग बेगर यो पुस्तकले अन्तिम रूप ग्रहण गर्न सम्भव थिएन । अनि विपेश गरी यसको मुख्य सम्पादक भास्कर गौतमले पाण्डुलिपि र एक तहको निरश अनुवादलाई नेपाली पाठकको लागि पठनीय बनाउन गर्नु भएको लगानीप्रति म कृतज्ञ छु । पाण्डुलिपिको सम्पादन कार्यमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने नेत्र आचार्य र शुद्धाशुद्धि हेर्ने देवराज हुमागाईंलाई पनि धन्यवाद छ ।

अन्त्यमा म यो नेपालीमा अनुवाद गरिएको पुस्तक ती मुक्त कमैयाहरूप्रति समर्पित गर्दछु, जो “मुक्त” घोषित भएको छ वर्षपछि पनि आफ्नो जीवनयापनको लागि सङ्घर्षरत छन् ।

एड्डीची सादामाचु  
जनवरी २००७, काठमाडौं